

401/12025

הירחון הישראלי

התאחדות בוכאי ישראל
הספרייה

לבנות את

חותמות הקונגרסים החל מן הקונגרס ה-11

מעונינים בחליפין עם ישראל

EXCHANGE WANTED

R. M. Downall,
Honorary Secretary
No. 170 Perakum Mawatte,
Borupana,
Ratmalana, Ceylon

Poul Hviid
Poulstrup
pr Vraa,
Denmark

James Wasserstrom
102 Brockton Lane
Dewitt, New York, 13214
U. S. A.

Gary Freedman
106 Brockton Lane
Dewitt, New York, 13214
U. S. A.

T. N. Ramakrishna,
14, Bazullah Road,
T'Nagar, Madras 17,
South India

Ronald Gacek
2200 W. Melvina
Milwaukee, Wisconsin 53206
U. S. A.

Philipp Decker
Schreierstr. 2,
4370 Marl/Westf.
West Germany

Wm. A. Reese,
Veterans Administration
Los Angeles, Calif. 90073
U. S. A.

Porzano Romeo
Pza. Unitá d'Italia 2,
20059 Vimercate (Mi)
ITALY

Fred Menkes,
6, Somerset Ln. ,
Victor, N. Y. 14564
U. S. A.

Will Falkenrath
Am Annonisbach 10
521 Troisdorf-Oberlar
D. B. R.

H. Schroeder
Petersholms Alle 33,
7100 Vejle
DK Denmark

W. J. M. Guyton,
14, Victoria Road,
Knaphill, Woking,
Surrey, England

Pedro M. Otaño C.
Embajada de la República Argentina
Guatemala, GUATEMALA
Centro América

בהתאחדות אגודות הבולאים בישראל

סיון תשכ"ח 1968 JUNY

ב"תבירה" איך חדש

ההכנות לתערוכת הבולים הלאומית "תבירה" בירושלים הן בעיצומן, אולם פרנסי התערוכה, מר מ. ויגוצקי וד"ר ו. הקסטר היו בחודש מאי באירופה ונוצר רושם שהעניינים, בארץ, יגי-עים מעט. הקומיסרים שנקבעו לא קבלו הוראות מדויק-ות בקשר להקיפה של התערוכה והם נאלצים להשה-ות מעט את הפונים אליהם עד שובם של ד"ר הקס-טר ומר ויגוצקי. עם שובם ייקבע גם ועד התער-וכה, חבר השופטים וכמובן "העושים במלאכה".

זה עתה הגיעו

קטלוגים בולאיים ותוספות 1968/69

- * קטלוג בעלי חיים - הוצאת סיקולה, וינה 9.50 ל"י
- * קטלוג "מואסטרו" - אמנות 1967, הוצאת באלאסה, בריסל 25.- ל"י
- * תוספת מס' 1 1968 5.- ל"י
- * או"ם, מיוחד, הוצאת לינדנר 12.- ל"י
- * לוליני, חלל, תוספת מס' 1, 2 - 1968 לפי 3.5 ל"י
- * קטלוגים לפי ארצות - 1969: גרמניה, שווייץ, ליכטנשטיין, סקנדינביה בנלוקס, ואחיקן, אירופה המאוחדת, או"ם. לוליני קטלוג בולי פיסול 1969 * * *
- אנו מקבלים הזמנות לכל הקטלוגים של בולי העולם 1969. * * *
- צומשטיין, איוור, סקוט, גיבונס מישל * * *
- אנא, הזמן קטלוג בזמן
- אנו קונים אוספים מכל העולם ומשלמים מחירים הוגנים.
- אשר שפר, ת"א רח' אלנבי 96 (בחזית) טל' 612047

בולי ישראל במוזיאון בושינגטון

בולים שאזלו חוץ 24 שעות

- מאת: ב.א. ברקאי -

מלחמת ששת הימים והתיירות הגדלה והולכת הביאו בעקבותיהם התענינות רבה בבולי ישראל, ואתה חזרו אלינו הימים של העשור הראשון למדינה, כשבולי זכרון עם סובלים אזלו באשנבים ביום הראשון להופעתם. וכך גם כיום: בולי הזכרון לכבוד חמישים שנה להצהרת בלפור, המשחקים הקדם-אולימפיים בכדורגל ומורדי הגיטאות אזלו ומחירם האמיר; בולי בלפור-ווייצמן, שמחירם הנקוב 65 אגורות עולים עתה 1,50 ל"י; בול כדורגל, שמחירו הנקוב 80 אגורות - נמכר ב-1,25 ל"י ובול הגיטאות בן 60 אגורות - מחירו 90 אגורות.

עליה מפתיעה במחיר חלה גם בבולי המוזיאון: הסידרה, שהופיעה ב-1966 (בח ששה בולים), במחיר נומינאלי של 3,35 ל"י עולה עתה 12 ל"י ונראה שעוד תעלה במחיר. הנושא "אמנות" בבולאות תופס עתה את המקום הראשון בבולאות התימאטית, במיוחד בארצות הברית, ולאחרונה הגיעו הזמנות גדולות לסידרה זו מסוחרים הבולאים בניו-יורק ובבוסטון.

נציין גם את העליה שחלה במחיר הבולים הבאים, שהופיעו בשנים האחרונות: יריד הספר (מחיר נקוב 70 אג') - 1,25 ל"י; קואופרציה (36 אג') - 75 אג'; יום הזכרון (1966 - 40 אג') - 70 אג'; מלחמה בסרסן (15 אג') - 40 אגורות.

בולי ישראל במוזיאון הלאומי בושינגטון

השירות הבולאי הוזמן ע"י המוזיאון הלאומי (סמיטוניאן) בושינגטון לשלוח תצוגת בולים על הנושא: "20 שנות עבודה והתקדמות". התצוגה, בת 11 לוחות, נפתחה במוזיאון בטכס רשמי ע"י שגריר ישראל ר/א יצחק רביץ ומר משה כהן, מנהל השרות הבולאי.

הסופרים הבולאיים בעתונות בירת ארה"ב מרימים על נס את הבולים הישראליים מבחינה גראפית והדפסה כאחד. כ-20,000 איש בקרו בתערוכה בשבוע הראשון לפתיחה.

תצוגה שניה של בולי ישראל הוכנה עבור תערוכת "ישפס" א-שר תתקיים בסוף מאי בשיקגו. גם תערוכה זאת מוקדשת לשנת ה-20 של מדינת ישראל.

ב-5 ביוני שני בולים חדשים

ביום רביעי, 5 ביוני, יופיעו הבולים החדשים הבאים: בול הקונגרס הציוני הכ"ז שישא את דיוקנו של משה שרת בערך נקוב של 1 ל"י ובול הרוגי המלכות בערך של 80 אגורות.

גליון הדואר של הבולים מ-כיל 15 בולים עם 5 שובלי באור לשורת הבולים התחוננה.

הסתדרות העובדים הלאומית בישראל

קופת חולים לעובדים לאומיים

המרכז תל-אביב, רחוב בימורי העתים 23
טלפון 250221

- עזרה רפואית מלאה
- פתוחה לכל אורח במולדת
- בחירה חפשית של הרופאים
- סניפים ברחבי המדינה
- סנסוריום מרכזי בירושלים.

תרשם בתור חבר קופת חולים לאומית והבטחת את בריאותך

הקונגרסים הציוניים

- מאת: חיים לנגלבן -

עם פתיחת הקונגרס הציוני הכ"ז בירושלים נסקור, ולו בקצרה את הפריטים ה-
בולאיים הקשורים בקונגרסים הציוניים.
זכינו לימים גנרליים במדינה ובתפוצות. גל גואה של התלהבות המזכיר לנו
את ימיה הראשונים של התנועה הציונית, אשר מתוללה היה ד"ר בנימין זאב הרצל.
את תוכניתו הגדולה - תכנית מדינת היהודים - העלה ד"ר הרצל מעל במת הקו-
נגרס הציוני הראשון שהתאסף בעיר באזל, בבניין הקזינו המפורסם בשנת 1897. ו-
חלומו הנשגב על מדינת היהודים נתגשם בחמישים שנה לאחר אותו קונגרס היסטורי.
בשנת היובל לקונגרס הציוני הראשון קמה מדינת ישראל. ובאותו מקום בו שהה הר-
צל בדרכו לארץ ישראל, חונה צה"ל המנצח ושומר על נתיבי מים שיהיו פתוחים לכל
עמי תבל וחלקנו לא יקופח בהם.
עצרת חגיגית נערכה השנה בבאזל, באותו מקום היסטורי, בו התקיים הקונגרס
הראשון. השתתף בה הרמטכ"ל, רב אלוף יצחק רבין. קהל נלהב קיבל אותו במחאיות
כפיים סוערות, כגלוויי חיבה והערצה למדינה, לצה"ל ולעם.
אגב, הופעתו של הרמטכ"ל בשווייץ, כדאי לציין כי בזמן שהותו שם, נערכה ב-
באזל תערוכת בולי ישראל לציון 70 שנה לקונגרס הציוני הראשון. לרגל האירוע
הוציאו שלטונות הדואר בשווייץ חותמת דואר מיוחדת, כשבמרכז מופיע דיוקנו של
הרצל והמלה "ישראל" בעברית.

ביום פתיחת התערוכה הוטבעה החותמת המיוחדת והמעטפה המיוחדת שאת תצלומה
הננו מביאים בגלל חשיבותה, הוטבעה בחותמת מיוחדת לרגל הטיסה.
ישנן כיום הרבה מזכרות בולאיות, המנציחות את התנועה הציונית והקונגרסים
הציוניים.

ידועה העובדה שרק הקונגרס הציוני העשירי, שנערך בשנת 1911 בבאזל, זכה ל-
חותמת דואר ראשונה. אולם חותמת הדואר הראשונה שכללה גם את השפה העברית, הו-
צאה ע"י צ'כוסלובקיה. שלטונותיה היו אז היחידים שכללו את השפה העברית ליד
שפתם, בהוציאם שלוש חותמות דואר: בשנת 1921 לקונגרס השנים עשר, בשנת 1923
לקונגרס השלושה עשר ולקונגרס הציוני בשנת 1933.
הקונגרס האחרון לפני מלחמת העולם השנייה, התקיים בשווייץ. היה זה הקונגרס
הציוני העשרים ואחד שהתקיים בז'נבה בשנת 1939. המלחמה התדפקה על שערי הקונ-
גרס והוא ננעל בחיפזון.

מיני חותמות בקונגרסים הציוניים

מלחמת העולם השנייה גרמה להפסקה ארוכה בכינוסי הקונגרסים הציוניים, והעם עבר כבדת דרך ארוכה, עקובה בדם ועטורת זרי גבורה, עד שקמה מדינת ישראל, הה-גשמות חלומות הרצל ודור חולמי ציון.

שבע שנים חלפו עד שנערך הקונגרס הציוני העשרים ושניים בבאזל בשנת 1946. הופיע אז - 9 בדצמבר 1946 - חותמת דואר מיוחדת שהוצאה על ידי שלטונות הדואר בשווייץ. היה זה הקונגרס האחרון שקיים את דינו בגולה. מאז מתקיימים הקונ-גרסים הציוניים בישראל, ארץ חלומותיה של התנועה הציונית והעם היהודי. הקונגרס הציוני הכ"ג - שהתקיים כבר בירושלים בשנת 1951, זכה בפעם הראש-ונה לבול זכרון. הצול בערך נקוב של 80 פרוטות, הוקדש כדבר המובן מאליו לחו-זה המדינה העברית הד"ר בנימין זאב הרצל. הבול בצבע ירוק כהה, נושא עליו את דיוקנו של ד"ר הרצל. על מעטפת היום הראשון של הופעת הבול, הוטבעה חותמת דו-אר עגולה עם כתובת: הקונגרס הציוני הכ"ג - ירושלים, בניני האומה. בול זה ה-ופיע ב-14 במרס 1951.

הקונגרס הציוני הכ"ד, שהתקיים בשנת 1956, 24 באפריל, זכה רק לחותמת דו-אר בלבד. ורק לכבוד הקונגרס הציוני הכ"ה, שהתקיים בירושלים בשנת 1960, הוצא שוב בול דואר בערך נקוב של 0,50 בצבע כחול התכלה, המראה שני סמלים. סמל הק-ונגרס הציוני הראשון שהתקיים בבאזל בשנת 1897 וסמל העיר ירושלים. על השובל המצורף לשורת הבולים התחנתה, מופיעה הכתובת: הקונגרס הציוני הכ"ה בירושלים המעטפה מראה חמונה מהקונגרס בבאזל, כשהצירים מקבלים בחשואות את הרצל. באותו זמן הופיעה בשווייץ - מולדת הקונגרסים הציוניים - חותמת דואר מיוחדת מוקדשת לנושא זה.

חותמת דואר נוספת הוצאה לכבוד הקונגרס הכ"ו, שהתקיים בירושלים בשנת 1964 למעשה הופיעו בארץ 3 חותמות דואר ושני בולי זכרון, והעוקבים אחרי התנועה ה-ציונית והקונגרסים הציוניים, דאגו בודאי לכלול אותם באוספיהם.

ככוונה פסחנו ברשימה זו על בולי זכרון שהופיע לכבוד ד"ר בנימין זאב הר-צל. הם ראו אור לא בקשר לקונגרסים הציוניים. היו אלה אותות הערצה למנהיג הד-גול, ולציון פשירתו של ד"ר הרצל, ולכן לא כללנו אותם בנושא המוקדש לקונגרס-ים הציוניים בלבד.

קובה הקדישה
שני בולים
לארגון הבריאות
העולמי

תצוגת בולי איטליה
במרכז לנוער ברח' בכורי עתים בת"א
הערך ב-19 ביוני הערוכת איטליה-
ישראל ובמסגרתה תצוגה בולאית.

בולים שעשו היסטוריה

- מאת: משה פרצלן -

ב ו ל י צ פ ת

ב-16 לאפריל 1948 נעזבה צפת ע"י השלטונות המנדטוריים ומיד הוכרז, בחלק היהודי של העיר, על ממשל צבאי של כחות ההגנה, במסגרת שלטון מנהלת-העם. קצין המטה, הממונה על העניינים האזרחיים של העיר, מינה קצין מיוחד לענייני הדואר.

ב-4 למאי 1948, נפתח משרד דאר צבורי בבניין קצין העיר, אך היות ובולי-דאר לא היו, הדפיסו מעטפות כליל בערך של 10 מיל. מסיבות שונות לא הוצאו א-לו למכירה, אלא הוחלט על בולים ממש.

לשם הדפסת הבולים השתמשו בגלופה ששמשה לכלילים. הבולים הודפסו על הצד הפנימי של מעטפות רגילות ממיץ מסוים (השתמשו גם במעטפות הכליל).

כל גליון הכיל 12 בולים ופס ביניים במרכזו. גליונות אלו נחתכו לשנים ו-הוצאו למכירה בדפים של 6 בולים כל דף. הודפסו בסך-הכל 2200 בולים והם היו בשימוש עד ה-16 למאי 1948, כי ב-11 למאי שוחררה העיר מהמצור וכבר ב-15 בו הגיעו בולי "דאר-עברי".

בולי נהריה

נהריה, בהיותה מנותקת מכל מרכז יהודי בדרך היבשה נאלצה לקיים את הקשר עם הישוב בדרך הים. כל צרכיה, ממנה ואליה, סופקו ע"י סירות שהיו מהלכות בין המזח הארעי שהוקם על שפת ימה ובין נמל חיפה, גם שרותי הדאר נעשו בדרך זו. המכתבים הועברו לחיפה, שם נמסרו במשרד הדאר והמשיכו בדרך הרגילה לתעודתם. כל הפיקוח והטיפול בענייני הדאר היו בידי המועצה המקומית.

תחילה הוכנו חותמות מיוחדות, שהוטבעו על המכתבים היוצאים, ונגבה תשלום נוסף, של 10 מיל, עבור המשלוח לחיפה בדרך הים.

מה-25 באפריל 1948 ועד חודש הקשר היבשתי עם מרכז הארץ, יוני 1948, הש-חמשו בבולים מיוחדים לשם גביית התשלום הנוסף.

הבולים הוצאו ע"י מועצת נהריה בתוקף החלטה רשמית של המועצה, ההוצאה כ-ללה שתי סדרות וצמדת זכרון ליום הכרזת המדינה.

התשלום היה 10 מיל עבור מכתב רגיל ו-50 מיל עבור מכתב רשום.

גם עבור מסירת המכתבים שהגיעו לחושבי נהריה נגבה תשלום נוסף של 10 מיל למטרה זו השתמשו בחוי מס המועצה שהודבקו על המכתבים והוחתמו בחותמת הדאר.

בולים וחותמות של צפת ונהריה. משמאל חותמת מלבנית של צפת עם תאריך נדיר. במאמר הבא נסקור את בולי ראשון-לציון וירושלים.

לפני עשרים שנה

- מאת: י. מרקוס -

בימים אלה ישבתי עם ד"ר משה חזקי, מיוזמי בולי ישראל ומעצבי דמותם, שב-משך שנים רבות כיהן כסגן המנהל והיועץ הבולאי של השירות הבולאי, עד שיצא ל-גמלאות לפני שנתיים. ביקשתי ממנו לספר על הימים ההם, לפני 20 שנה.

ד"ר מ. חזקי, יליד פראג (צ'כוסלובאקיה), התחיל את הקאריירה הבולאית שלו עוד בשנת 1918, כאשר כסטודנט ואספן בולים הגיע למנהל הדואר בפראג, שהיה אז ממונה על הדפסת בולים וצ'כיה היתה בשנת 1918 כמו מדינת ישראל לפני הכרזת ה-מדינה בחודש מאי 1948. פקידי הדואר האוסטרו-הונגריים ברחו אז ולקחו איתם את הבולים וחומות הדואר. איש לא ידע איפוא, אם ואימתי יהיו בולים חדשים. כאשר הוחלט להוציא בולים צ'כיים השתחף ד"ר חזקי בכל שלבי הדפסת הבולים. מאז עבד ד"ר משה חזקי כיועץ להנהלת הדואר הצ'כי בענייני חותמות דואר ותערוכות-בולים ולמד את הצד הממשלתי של הבולים (כגורם תעמולה, מסחר בבולים ובולים לאספן). עם עלייתו ארצה פעל ד"ר מ. חזקי כיועץ לענייני בולאות של שלטונות המנדט ומנהל הדואר האנגלי י. ובספור היה מעביר כל פניה בולאית שהגיעה אליו לידי ד"ר חזקי.

עוד בשנת 1945 נפגש ד"ר חזקי עם נציגי הנהלת הסוכנות היהודית לשם הכנת הסידרה הראשונה של בולי ישראל, "אם תקום המדינה". בחודש דצמבר 1947 נפגש ד"ר חזקי לשיחה עם דוד רמז, שהיה ממונה מטעם "מ-נהלת העם" על ענייני תחבורה ודואר, ולו חלק לא קטן בהכנת בולי ישראל הראשונים, ודנו על הוצאת הסידרה הראשונה של בולי ישראל.

כאשר מנהלת העם החליטה סופית בחודש מארס 1948 על הוצאת בולי דואר, הוזמן ד"ר חזקי להיות היועץ של מנהלת העם בענייני בולאות. הוא הגיש לרמז שני תזכורים על הוצאת בולים, מכירתם ובולים לאספנים.

דוד רמז מינה ועדה להכנת הבולים הראשונים, בה השתתפו: ד.צ. פנקס, מ. א-רגוב, מ. זגגי ממשרד האוצר, המדפיס הממשלתי א. אידלסון (אילון), הצייר אוטו ואליש. כיו"ר הוועדה כיהן דוד רמז ומזכיר הוועדה היה מ. קדר, שכיהן אחר כך כשגריר ישראל בחוץ לארץ.

הדפסת הבולים - בסודיות גמורה

ההכנות והדפסת הבולים הראשונים נעשו בסודיות גמורה - ממש במחתרת - מספר ד"ר חזקי. הוועדה פעלה בסודיות כלפי הערבים, האנגלים וכלפי מוסדות או"ם. גלל סיבות פוליטיות פנתה הוועדה רק במחצית חודש אפריל 1948 ל-4 ציירים ונתנה להם שהות של 24 שעות להגיש הצעותיהם-תרשימיהם לבולים.

לאחר עיון בהצעות השונות קיבלה הוועדה את הרעיון של הגרפיקאי אוטו ואליש מהרצליה, שבמשך תקופה ממושכת צייר 70 אחוז מבולי ישראל (אחר כך רבו מספר הציירים שהשתתפו בציור בולים).

א. ואליש הציע להשתמש בהעתקי מטבעות מתקופת המרד הראשון והשני נגד הרומאים, כדי לסמל את הקשר בין המדינה החדשה לבין מדינת היהודים בימי קדם. בימים ההם טרם נקבע שמה של מדינת ישראל, והוויכוחים על כך נמשכו כמעט עד ליום הכרזת המדינה, דבר שהכביד על הכנת הבולים. אוטו ואליש הכין כמה תרשימים אלטרנטיביים, שנשאו את הכתובת "יהודה" או "ישראל". לבסוף הכריע דוד רמז אשר קבע, כי כיוון שעדיין אין למדינה שם, ישאו הבולים הראשונים את הכתובת "דואר עברי" בלבד. היה גם טעם פוליטי לכך, כי בימים ההם, לאחר החלטת האו"ם, דובר על שיתוף כלכלי בין המדינה העברית ובין החלק הערבי. בהדפסת הבולים הראשונים נתקלו המדפיסים בהרבה קשיים טכניים ועבדו בתנאים פרימיטיביים בהשוואה לתנאים בהדפסת בולים היום, כאשר ישנם בתי-דפוס להדפסת בולים - המדפיס הממשלתי ו"לויין אפשטיין", שהם מן החדשים והמשוכללים ביותר בעולם.

מספר ד"ר חזקי: לא נמצא אז בארץ כל מכשיר מן המכשירים שהם חיוניים להדפסת בולים - לא נייר דבק מתאים, לא צבעים מיוחדים, לא ציוד לניקוב ראוי לשמו. יתר על כן, לא נמצא אז בארץ אף אדם אחד שהדפיס מעודו בולי-דואר. אף-על-פי-כן, הודפסו, נוקבו, נמנו ונארזו תשעת הגליונות של בולי "דואר עברי", מ-3 עד 1000 פרוטות, תוך פרק זמן של 12 יום בלבד.

הממונה על ההדפסה היה א. אידלסון (אילון), אז מנהל דפוס "הארץ", והיו בו סוגים שונים של עובי, צבע וסיב - דבר שניכר מאוד בסידרת הבולים הראשונה שהיא היום הסדרה הנדירה והיקרה ביותר בבולי ישראל.

קודם צייר א. ואליש רק 6 בולים בערכים של 3, 5, 10, 15, 20 ו-50 פרוטות. ון העבודה הוחלט להוסיף את שלושת הערכים הגבוהים.

דוד רמז ביקש להוסיף בתוך הבולים תיאור המטבע. הואיל ואי אפשר היה מבחינה טכנית לכלול הסבר זה בתוך הבול, הציע ד"ר חזקי להוסיף לכל גליון בולי-ים שובלים, שעליהם ידפיסו הסבר על הבול.

רבים חושבים שהשובל הוא פאטנט ישראלי, אולם מתברר שבולי אוסטריה שהופיעו עוד בשנת 1856 כללו שובל הסבר. שובלים דומים הודפסו גם באיטליה ובצ'כיה.

בישראל היתה המגמה לתאר את תוכן הבול ולתרגמו גם לשפה האנגלית והצרפתית. דוד רמז קבל הצעה זו באהדה, ובסידרת הבולים הראשונה - סידרת "דואר עברי" - הודפס בשובלים הסבר על המטבעות העתיקות והעתק בעברית רגילה של הכתב העתיק מתקופת המטבעות.

פגז הרס גלופת הבול של 3 מא"י

הגלופות הראשונות של בולי ישראל הוכנו ב"צינקוגרפיה ישראלית", ברחוב י-הודה הלוי ליד קולנוע "עדן" בתל-אביב. הגלופה הראשונה של 3 פרוטות היתה ק-ורבן להפגזה של ערביי יפו על הצינקוגרפיה. לכן התחילו להדפיס קודם את הבול בערך 5 פרוטות לפני הבול של 3 פרוטות.

ההדפסה נעשתה בין 2 ו-3 במאי 1948 בשתי מכונות דפוס שהובאו מדפוס "הארץ" לבית דפוס גרמני ישן של וגנר בקריה. הדפיסו אז כמות גדולה של בולים. בכל גליון הודפס, מלבד מספר שוטף גם כוכב או רבוע. הכוכב ציין שהגליון הודפס במכונה אוטומאטית וריבוע - במכונת יד. הודפסו 10 מליון בולים שנשלחו לכל הארץ. במשלוח לחיפה חסרו כמה ערכים וכשלא נמצאו בדפוס, הוחלט לצרף גם בולי-ים "מקולקלים". כך אירע שבולאי חיפה זכו בהרבה בולי שגיאות...

עד עפה, מתוך עשרות טפסים ישראליים שראינו לא מצאנו גם אחד שלם שכוותרו לא נגזרה. המחיקות של מגן דוד אדום נמצאים למעשה רק על טפסים מראשית התקופה כי מאוחר יותר הופסקה ההחתמה בחותמת זו.

לפני שבטיים נספר שני פרטים פקנטיים הקשורים לטפסים אלו: על אחד הטפסים שנשלח לסוריה מצאנו נסיון של הצלב האדום בסוריה או של ה-סהר האדום בסוריה למחוק אף את חותמת הצנזור הישראלי. נסיון כזה לא מצאנו ב-שום מקום אחר.

בין כל הטפסים שעברו את ידינו מצאנו גם טופס אחד שנשלח ע"י משפחה גרמנ-ית מאוסטריה לבנם בחברון לפני סיום מלחמת ששת הימים (התאריך המצויין הוא 67.11.6). הגרמנים למודי נסיון, בודאי, בכל הקשור בתקשורת באמצעות הצלב האדום.

منظمة الهلال الأحمر العربي السوري
دمشق
CROISSANT - ROUGE
Syrie
Damas

COMITÉ INTERNATIONAL de la CROIX-ROUGE
GENÈVE (Suisse)
الجمعية الدولية للصليب الأحمر
(جنيف - سويسرا)

المرسل - ENQUIER - DEMANDEUR

الاسم الشخصي: فؤاد
الاسم الأب: عبدالله
الاسم العائلي: شحراب

Prénom: Fouad
Nom: عبدالله
Nom du père: عبدالله
Father's name: عبدالله
Nom de famille: شحراب
Family name: شحراب
Adresse du demandeur: كفر دية - سوريا
(rue - localité - pays)
Enquirer's address: كفر دية - سوريا
(street - locality - country)

Prénom: عبدالله
Nom: عبدالله
Nom du père: عبدالله
Father's name: عبدالله
Nom de famille: شحراب
Family name: شحراب
Adresse du destinataire: كفر دية - سوريا
(rue - localité - pays)
Addressee: كفر دية - سوريا
(street - locality - country)

מגן דוד אדום בישראל
MAGEN DAVID ADOM BI ISRAEL
19...
DEMANDEUR
השורה
19...
COMITÉ INTERNATIONAL de la CROIX-ROUGE
GENÈVE (Suisse)
الجمعية الدولية للصليب الأحمر
(جنيف - سويسرا)

المرسل - ENQUIER - DEMANDEUR

الاسم الشخصي: محمود
الاسم الأب: عبدالله
الاسم العائلي: شحراب

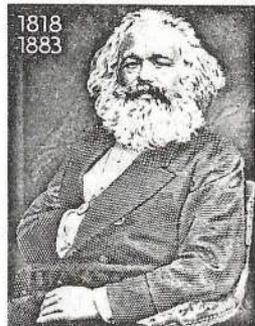
Prénom: Mohamed
Nom: عبدالله
Nom du père: عبدالله
Father's name: عبدالله
Nom de famille: شحراب
Family name: شحراب
Adresse du demandeur: كفر دية - سوريا
(rue - localité - pays)
Enquirer's address: كفر دية - سوريا
(street - locality - country)

Prénom: عبدالله
Nom: عبدالله
Nom du père: عبدالله
Father's name: عبدالله
Nom de famille: شحراب
Family name: شحراب
Adresse du destinataire: كفر دية - سوريا
(rue - localité - pays)
Addressee: كفر دية - سوريا
(street - locality - country)

להלן דוגמאות של מיני האגרות: אגרות ישראליות ואגרת של הצלב האדום במוש מצרים. במרכז - חותמת מגן דוד אדום על אגרת בין-לאומית. משמאל - אגרת סורית.

חותמת „אל-על” ברומניה

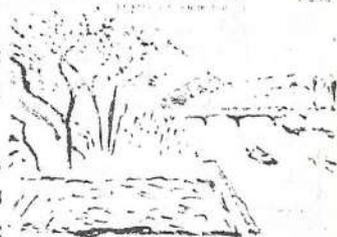
ПОЧТА СССР 1968 4 КОП

במלאות 150 שנה להולדת ק. מרכס הוצאו השנה בולים וחותמות בהרבה ארצות. חברת "אל-על", שכבר צויינה פעמים אחדות בחותמות-דואר של מדינות שונות, מופיעה עתה בחותמת חדשה של דואר רומניה. העילה להטבעת החותמת היתה טיסת הבכורה של החברה לרומניה לרגל פתיחת קו טיסה מסחרי בין שתי המדינות. בחותמת מופיע השם "אל-על" באותיות לטיניות בלבד. טיסת בכורה אחרת של "אל-על" נערכה באחרונה בקו לוד-ג'נבה. לרגל שתי הטיסות הוצאו בארץ מעטפות טיסה מיוחדות. המעטפות, שהוצאו ע"י ג. ווייסלברג בשם "אל-על", הוחתמו בחותמות מתאימות כנהוג בטיסות בכורה או טיסות מיוחדות.

קאמיל פיסארו - בבול פאראגואי

יצירתו של צייר הנוף היהודי, מאבות האימפרסיוניזם הופיעה בפעם הראשונה בבול דואר במסגרת סידרת בולי אמנות שהונפקו באחרונה בפאראגואי. פיסארו (1831-1903) נולד באי סט. תומאס באיי ויר-ג'יניה. אמו היתה ילידת האינים ואילו אביו מוצאו ממשפחה שהיגרה מפורטוגל לצרפת. פיסארו בילה רוב שנותיו בצרפת וצייר תמונות מחיי הכפר. כאשר לקחה ראייתו לעת זיקנה ולא יכול לצייר נופים מחיק הטבע, צייר תמונות מחיי העיר בפאריס. בולים אחרים בסידרה הפאראגואית הוקדשו ליצירותיהם של אוטרילו, מונט, ב-רייסנר, טיסליי, אברקאמף, בוויגל והרמנוס.

CORREO DEL PARAGUAY 1968

פילדלפיה לזכר מרד גיטו וארשה

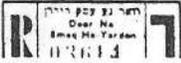

25th Memorial Service
Commemorating
Warsaw Ghetto Uprising
April 19 to 21, 1968

חותמת פילדלפיה לזכר מרד גיטו וארשה

הנהלת הדואר בפילדלפיה ציינה בחותמת מיוחדת את יום הזכרון למרד זרדי גיטו וארשה. החותמת מציינת את ימי הזכרון שהוכרזו רשמית מטעם עיריית פילאדלפיה: 19 - 21 באפריל 1968. בימים אלה הוסב שמה של שדרת בנימין פראנקלין פארקוויי ל-שדרת מורדי גיטו וארשה - "לזכר ששת מליון היהודים שנרצחו".

REGISTERED

Non admis - Art 28 § 1 lettre d)
de la Convention de l' UPU -
propaganda sur timbres-poste dirigée
contre le maintien de la paix

Mr. Ernst Husted,
Ulmenstrasse 26,
BERLIN - DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK

Ernst Husted

AIR MAIL
אוויר
PAR AVION

מכתב זה הוחזר מגרמניה בצרוף פתק "בולים חוקפניים".
פולין וגרמניה התירו באחרונה את החרם על בולים אלה.
גרמניה המזרחית בעקבות פולין

גרמניה המזרחית החרימה במשך זמן מה את בולי ישראל שהוצאו לרגל נצחון צ-
ה"ל, ממש כמו פולין. בנגוד לפולין, שהטביע על גבי המכתבים מישראל חותמת ה-
צביעה על "בולים חוקפניים", צירפה גרמניה פתק ועליו מודפס הטקסט המצביע על
"הבולים החוקפניים". חן חן למר י. כהן שהמציא לנו תצלום מעטפה כנ"ל.

באוסטריה - חותמת "20 לישראל"

דואר אוסטריה הטביע חותמת זכרון מיוחדת לציון חגיגות 20
למדינת ישראל. בחותמת טקסט בשפה הגרמנית ובמרכז סמל שנת
ה-20, והמלה "ישראל" בעברית.

באיי שלמה - 15 בולים

באיי שלמה, שטח חסות בריטי, המשתרע מזרחית לגויניאה ה-
חדשה, הופיעו 15 בולים עם נוף מקומי, ייצוא ופולקלור. הבולים ישמשו כבולים
מן המניין ויחליפו את הסדרה הקיימת שבוליה נקובים במטבע בריטי. (בסידרה חד-
שה מופיע הדולר והסנט).
איי שלמה כוללים מספר איים. האיים היו לשטח חסות בריטי בשלהי המאה התשע
עשרה. בימי מלחמת העולם השניה נחל הצי וחיל היבשה של ארצות הברית נצחונות
מזהירים באיים אלה.

ח י פ ה

באגודה הבולאית בחיפה החקיימה ב-26 במאי הרצאתו של מר ראובן נכר
על בולי "יו-פי-יו".
ב-9 ביוני מרצה מנהל השרות הבולאי על "מדיניות השרות הבולאי".
ב-23 ביוני ירצה מר מ. בריסקר על "הדואר הרוסי בחיפה".

בעין בוחנת

על בולים ורכבות
- מאת: אהרון רוטמן -

בין עובדי רכבת ישראל קיים חוג אספני בולים - המונה 80 חברים. חברי החוג אוספים בולים על הנושא: "רכבות בבולים". פעילי החוג פנו לשר הדואר ולממשלה, ובקשו בול זכרון לכבוד המאורע החשוב של פתיחת מסילת ברזל בנגב - קו דימונה אורן שיתקיים ב-1969.

מנהל השרות הבולאי אישר הוצאת חותמת מיוחדת במלאות 75 שנה ליציאת רכבת הנוסעים הראשונה מירושלים-ליפו שתוטבע בחודש ספטמבר השנה.

מפגש אספני רכבות

אספנים האוספים בולים בנושא "רכבות ותחבורה" מוזמנים לפגישה עם אספנים מעובדי הרכבת, במועדון האגודה התל-אביבית לבולאות, ביום חמישי 20.6.68 בשעה 18.30. בחיפה תתקיים הפגישה ביום שבת, 29.6.68 בשעה 10.30 בבקר, באולם "בי-תנו" רח" ירושלים 29.

בולים וחותרות

בחודש אפריל הופיעה בהולנד "סידרת קיץ" בת 5 בולי גשרים. בבול של 20+30 סנט גשר רכבת בקולמבורג.

בסידרת בולי רוסיה (צומשטיין 3383/339) 2 בולים בנושא רכבות: קטר חשמלי ורכבת על גשר.

ב-8.12.67 הוטבעה בצרפת, חותמת מיוחדת לכבוד פתיחת קו רכבת חשמלית.

בין 10-11.2.68 התקיימה בתחנת הרכבת בו דה בולון תערוכת בולים ה-15 של עובדי רכבת בצרפת. לכבוד התערוכה הוטבעה בפר-יס חותמת מיוחדת.

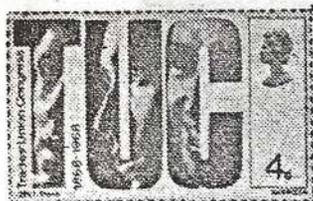
צרוך ברכות

למר אורי שליט

יצואן מצטיין 1967

איגוד אספני יודאיקה בישראל
הירחון הישראלי לבולאות

העולם הגדול

בצד ימין

בשנת 1940 החליט הפרלמנט של איסלנד להנהיג חנועת רכב מצד ימין, החל ב-1 בינואר 1941. החלטה נכנסה לתוקפה ב... 26 במאי 1968!
 כזכור היתה איסלנד בכיבוש בריטי מאז 1940. הואיל ובבריטניה נוהגים בצד שמאל - חששו שלטונות הכיבוש, כי השינוי יגרום לריבוי התנגשויות עם מכוניות צבאיות (שמספרן, כמו מספר המכוניות האזרחיות, גדל שם מאוד בימי המלחמה העו-למית השנייה).
 כחלק מהתוכנית להסברת המעבר לצד ימין - הוציאה איסלנד שני בולים, המראים את התנועה בכיוון החדש ומדגישים את תאריך השינוי.

יובלות בבריטניה

ארבעה בולים חדשים יופיעו בבריטניה, ב-29 במאי: 50 שנה ל"רא"ף"; 50 שנה למחן זכות הצבעה לנשים; מאה שנה לאיגודים המקצועיים; מאתיים שנה למסע התגל-יית של קפטן קוק.

במלאוי 4 בולי פרחים; כאיי פיטקין - 4 בולים עם בעלי כנף.

20 לאירגון הבריאות העולמי

סנזניה, קניה ואוגנדה הוציאו במשותף ארבעה בולים במסגרת איגוד הדואר של מזרח אפריקה. ארבעה בולים הוקדשו ל-20 שנה לאירגון הבריאות העולמי, הערכים: 130, 50, 30 ו-250 סנט.
 נגריה, אף היא באפריקה, הקדישה שני בולים לארגון הבריאות העולמי, בערכים של 4 פ' ו-1 ש' ו-6 פ'. הארגון צויין באחרונה גם בליסוטו (אפריקה) בשני בולים בערכים של 2,5 ו-25 סנט.

בולים מיוחדים לאירגון הבריאות העולמי הופיעו השנה בהרבה מדינות.

בול הרוגי מלכות

בול הקונגרס הציוני הכ"ז

יום ההופעה 5-6-68

השירות הבולאי

רושלים: תל אביב 100 - ח'מה - טבריה - נתניה - באר שבע - נת. לוו ונגמלי ישראל